

॥ सा विद्या या विमुक्तये ॥

स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड

'ज्ञानतीर्थ', विष्णुपुरी, नांदेड - ४३१ ६०६ (महाराष्ट्र राज्य) भारत

SWAMI RAMANAND TEERTH MARATHWADA UNIVERSITY, NANDED

'Dnyanteerth', Vishnupuri, Nanded - 431 606 (Maharashtra State) INDIA

Established on 17th September, 1994, Recognized By the UGC U/S 2(f) and 12(B), NAAC Re-accredited with 'B++' grade

Fax : (02462) 215572

Academic-1 (BOS) Section

website: srtmun.ac.in

Phone: (02462)215542

E-mail: bos@srtmun.ac.in

आंतरविद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखेतील
बी.ए.(नाटयशास्त्र) प्रथम वर्षाचा अभ्यासक्रम
शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४ पासून लागू
करणेबाबत.

प रि प त्र क

या परिपत्रकान्वये सर्व संबंधितांना कळविण्यात येते की, दिनांक ०८ ऑगस्ट २०२३ रोजीच्या ललीत व प्रयोगजीवी कला तदर्थ अभ्यासमंडळाच्या बैठकीतील ठरावाच्या शिफारस केल्यानुसार मा. विद्याशाखेच्या व मा. विद्यापरिषदेच्या मान्यतेच्या आधीन राहून मा. कुलगुरू महोदयांनी मान्यता दिल्यानुसार आंतरविद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखेतील खालील अभ्यासक्रम शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४ पासून लागू करण्यात येत आहे.

1) B. A. Drama. I year (C.B.C.S. Pattern.)

सदरील परिपत्रक व अभ्यासक्रम विद्यापीठाच्या www.srtmun.ac.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहेत. तरी सदरील परिपत्रक सर्व संबंधितांच्या निदर्शनास आणावे ही, विनंती.

'ज्ञानतीर्थ' परिसर,

विष्णुपुरी, नांदेड - ४३१ ६०६.

जा.क्र.:शै-१/सीबीसीएस/अ.क्र./२०२३-२४/२८३

दिनांक : ०८.०९.२०२३.

C/2023

सहा.कुलसचिव

शैक्षणिक (१-अभ्यासमंडळ) विभाग

प्रत माहितीस्वरुप:

- १) मा. अधिष्ठाता, आंतर विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- २) मा. संचालक, परिक्षा व मूल्यमापन मंडळ, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- ३) मा. प्राचार्य, सर्व संबंधित महाविद्यालय, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- ४) मिस्ट्रीम एकमपर्ट, शैक्षणिक विभाग, प्रस्तुत विद्यापीठ.

SWAMI RAMANAND TEERTH MARATHAWADA UNIVERSITY
NANDED.

NEW SYLLABUS

DRAMA

Faculty of Interdisciplinary Studies

B.A. First Year,

Semester Pattern.

{Semester – I & II}

Choice Based Credit System {CBCS}

{ With Effective From June 2023-24 }

Page 1 to 16

S. R.T. M. UNIVERSITY NANDED
Choice Based Credit System {CBCS} Course Structure
Faculty of interdisciplinary studies
Subject: - DRAMA B.A. First Year New Syllabus, Semester Pattern.
Semester I & II
Effective from June 2023-2024

Semester	Core Course	Paper No.	Name Of Paper	Lecture/ Practical Per week	Total No Of Lectures/ Practical In OneSemester	CA	ESE	Total Marks	Credits
Semester I	CCDRA MA – TH	I	Natyashastra And Indian Drama {TH}	4 TH	55	25	50	75	3
	CCDRA MA –PR	II	Drama Techniques {PR}	6 PR	84	--	75	75	3
	Total --			10	139	25	125	150	6

Semester	Core Course	Paper No.	Name Of Paper	Lecture/ Practical Per week	Total No Of Lectures/ Practical In One Semester	CA	ESE	Total Marks	Credits
Semester II	CCDRA MA – TH	III	Natyashastra And Indian Drama {TH}	4 TH	55	25	50	75	3
	CCDRA MA –PR	IV	Drama Techniques {PR}	6 PR	84	--	75	75	3
	Total --			10	139	25	125	150	6

Note :-

1. CC DRAMA : Core Course of Drama.
2. PR : Practical {One Practical Periods One Hour }
3. TH : Theory.
4. CA : Continuous Assessment.
5. ESE : End Of Semester Examinations
6. SEC : Skill Enhancement Course
7. Paper {Elective} Transfer of Credit as Per Student Choice.
8. 15 Marks for Record Book (प्रात्यक्षिक वही) { 15 }
9. 10 Marks for Oral Test.

DRAMA
New Syllabus,
B.A. I Year,
Semester - I, Paper - I, Theory .
Name Of Paper:- Natyashastra And Indian Drama {TH}
 पेपरचे नाव : नाटयशास्त्र आणि भारतीय नाटक (लेखी/शास्त्र)

Credit :- 3	Periods :- 55	Mark : 75
Internal Mark :- 25	End Of Semester Exam :- 50	

		Periods	Mark
प्रकरण १ ले	नाटयशास्त्राची उत्पत्ती आणि विकास	09	10
	1) नाटयनिर्मीती कथा		
	2) नाटयशास्त्राची ओळख		
प्रकरण २ रे	अभिनय म्हणजे काय ? विविध अभिनयपंथाची ओळख आणि भरतमुनी प्रणित अभिनय पद्धतींचा अभ्यास	10	10
	1) अभिनय		
	2) नाटयशास्त्र अभिनय पद्धती		
	i. आंगिक अभिनय		
	ii. वाचिक अभिनय		
	iii. आहार्य अभिनय		
	iv. सात्विक अभिनय		
प्रकरण ३ रे	नटाचे रंगमंचावरील स्थान आणि अभिनयाची साधने	09	05
प्रकरण ४ थे	नाटयशास्त्र आणि इतर शास्त्रांचा संबंध	09	05
	नाटक हा एक संमिश्र कला प्रकार		
प्रकरण ५ वे	रंगतंत्र आणि नाटयतंत्र म्हणजे काय? आणि विविध रंगतंत्रांची ओळख	09	10
	I) कथा II) संहिता III) नाटक IV) रंगभूषा		
	V) वेशभूषा VI) प्रकाशयोजना VII) नेपथ्य VIII) संगित		
प्रकरण ६ वे	लोकरंगभूमीची ओळख / लोकनाटय प्रकार	09	10
	I) तमाशा II) लळित		

DRAMA
New Syllabus,
B.A. I Year, **Semester - I**, Paper - II, **Practical.**
Name Of Paper:- Theatre Techniques {PR}

पेपरचे ओळख :-

रंगतंत्र (प्रात्यक्षिक/क्रियात्मक)

Credit :- 3		Periods :- 84	Mark : 75	
Internal Mark :- No Internal Mark		End Of Semester Exam :- 75		
			Periods	Mark
प्रकरण १ ले	आवाज/आवाजातील चढ उतार/व्यायाम -I		03	05
प्रकरण २ रे	शारीरिक व्यायाम आणि हालचाली		09	05
प्रकरण ३ रे	योगा आणि ध्यान धारणा		09	05
प्रकरण ४ थे	इम्प्रोव्हायजेशन		09	05
प्रकरण ५ वे	नाटय अभिवाचन		09	05
प्रकरण ६ वे	मुक्त अभिनय		09	10
प्रकरण ७ वे	नृत्य / लावणी		09	10
प्रकरण ८ वे	दृष्यबंध प्रवेश (Seen work)		09	10
प्रकरण ९ वे	रंगमंचाचा भूगोल		09	10
प्रकरण १० वे	एकपात्री अभिनय		09	10

DRAMA
New Syllabus,
B.A. I Year,
Semester - II, Paper - III, Theory .
Name Of Paper:- Natyashastra And Indian Drama {TH}

पेपरचे नाव : नाटयशास्त्र आणि भारतीय नाटक (लेखी/शास्त्र)

Credit :- 3	Periods :- 55	Mark : 75
Internal Mark :- 25	End Of Semester Exam :- 50	

		Periods	Mark
प्रकरण १ ले	संस्कृत रंगभूमीची ओळख	10	10
प्रकरण २ रे	रससिद्धांत / ९ रस	10	10
	i) शृंगार ii) हास्य iii) रौद्र iv) करुण v) वीर vi) अद्भुत vii) बीभत्स viii) भयानक ix) शांत		
प्रकरण ३ रे	संस्कृत नाटयगृहाचा अभ्यास/भरतमुनी रंगमंच	10	10
	i) विकृष्ट ii) चतुरस्त्र iii) त्र्यस्त		
प्रकरण ४ थे	नाटकाचे प्रकार	10	10
	i) ट्रॅजेडी ii) कॉमेडी iii) मेलोड्रामा v) फार्स		
प्रकरण ५ वे	दिग्दर्शक आणि दिग्दर्शन प्रक्रिया	08	05
प्रकरण ६ वे	नाटकाचा अभ्यास	07	05
	i) नटसम्राट ii) एकच प्याला iii) मोरुची मावशी		

DRAMA
New Syllabus,
B.A. I Year,
Semester - II, Paper - IV, Practical.
Name Of Paper:- Theatre Techniques {PR}
 पेपरचे नाव :- रंगतंत्र (प्रात्यक्षीक / क्रियात्मक)

Credit :- 3		Periods :- 84	Mark : 75	
Internal Mark :- No Internal Mark		End Of Semester Exam :- 75		
		Periods	Mark	
प्रकरण १ ले	आवाज / आवाजातील चढ—उतार/व्यायाम- II	04	05	
प्रकरण २ रे	शारिरीक व्यायाम आणि हालचाली - II	10	05	
प्रकरण ३ रे	योगा आणि ध्यान धारणा - II	10	05	
प्रकरण ४ थे	रंगमंचीय खेळ	10	05	
प्रकरण ५ वे	अभिवाचन	10	05	
प्रकरण ६ वे	नृत्य (लावणी—बैठी)	10	10	
प्रकरण ७ वे	दृष्यबंध प्रवेश (Seen Work) - II	10	10	
प्रकरण ८ वे	रंगभूषा आणि वेशभूषा	10	10	
प्रकरण ९ वे	सेट डिझाईनिंग	10	10	
प्रकरण १० वे	"तमाशा" क्लासरूम प्रोडक्शन	10	15	

संदर्भ ग्रंथ

पुस्तके		लेखक
1. भारतमुनीचे नाटयशास्त्र	-	डॉ. सरोज देशपांडे
2. भारतीय नाटयशास्त्र	-	कु. गोदावरी केतकर
3. नाटयशास्त्राची ओळख	-	डॉ. संपदा कुलकर्णी
4. तमाशा एक रांगडा खेळ	-	डॉ. गणेश चंदनशिवे
5. लळीतानंद	-	डॉ. संपदा कुलकर्णी
6. लोकपरंपरेचे शिल्पकार	-	डॉ. गणेश चंदनशिवे
7. अभिनयशास्त्र	-	डॉ. रुस्तम अचलखांब
8. नाटयशास्त्र का इतिहास	-	पारसनाथ द्विवेदी
9. नाटयनिर्मीती	-	यशवंत केळकर
10. लोकरंगभूमी	-	प्रभाकर मांडे
11. खेळ नाटकाचा	-	डॉ. राजीव नाईक
12. भारतीय प्रयोगकाराचा परिचय व इतिहास : नाटक	-	डॉ. प्रविण भोळे, डॉ. राजीव नाईक
13. रंगचर्या	-	कृ. रा. सावंत
14. वाचिक अभिनय	-	डॉ. श्रीराम लागू
15. मराठी रंगभूमीच्या २० रात्री	-	मकरंद साठे
16. मराठी नाटक आणि रंगभूमी	-	विश्वनाथ शिंदे, हिंमाशु स्मार्त
17. नाटकातील चिन्ह	-	डॉ. राजीव नाईक
18. जागतिक रंगभूमी (पूर्वरंग)	-	माणिक कानेड
19. The history of world theatre	-	Margot Bearthold
20. जागतिक रंगभूमी (पश्चिम रंग)	-	माणिक कानेड
21. नाटयदर्शन	-	पराग घोगे
22. समकालीन रंगभूमी	-	अ.द.वेलणकर
23. गौरव ग्रंथ लोकरंगभूमी	-	प्रभाकर मांडे
24. मराठी रंगभूमीचा इतिहास	-	वि. भा. देशपांडे
25. नाटयसमिक्षा	-	डॉ. द. भि. कुलकर्णी
26. अभिनय शास्त्र	-	डॉ. जयंत शेवतेकर
27. रंगभूषा	-	प्रभाकर भावे